

Sygn. akt V U 1405/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Nowakowska

Protokolant Alina Kędzia

po rozpoznaniu w dniu 26 marca 2014 r. w Kaliszu

odwołania M. N.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 30 sierpnia 2013 r. Nr (...)

w sprawie M. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o podleganie obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 30 sierpnia 2013 r. znak Nr (...) w ten sposób, że ustala, iż M. N. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalno rentowym i wypadkowym jako osoba prowadząca działalność gospodarczą od 1 listopada 2001 r.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30.08.2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w O. stwierdził, że M. N., jako osoba prowadząca działalność gospodarczą, podlega ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu w okresie od 01.03.1999 r. do 30.01.2007 r., gdyż jak wynika z wpisów w ewidencji działalności gospodarczej figurowała tym okresie w ewidencji osób prowadzących działalność gospodarczą, zgłosiła się do ubezpieczenia zdrowotnego od 01.03.1999 r. oraz od 28.02.2001 r. do ubezpieczeń społecznych i do zdrowotnego, a nie dokonała wyrejestrowania z ubezpieczeń społecznych i wyrejestrowania jako płatnik składek

Odwołanie od tej decyzji wniosła do Sądu M. N. domagając się zmiany zaskarżonej decyzji. Podniosła, że działalność faktycznie była prowadzona tylko w 2001 r., a w pozostałym okresie wyłącznie figurowała w ewidencji działalności. Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd ustalił co następuje.

M. N., zam. C. ul. (...), figurowała w ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Burmistrza J. od 28.02.2001 r. Przedmiotem działalności były usługi transportowe (towarowy transport drogowy pojazdami uniwersalnymi oraz wynajem samochodów ciężarowych z kierowcą). Wykreślenie z ewidencji nastąpiło z dniem 30.01.2007 r. (dowód – pismo k 8 akt ZUS).

W rejestrach Urzędu Skarbowego w J. M. N. figurowała w okresie od 01.03.1999 r. jako podatnik prowadzący działalność gospodarczą na własne nazwisko w okresie od 01.03.1999 r. do 30.01.2007 r. Po dniu 01.01.1999 r. nie zgłaszała zawieszenia działalności gospodarczej. Rozliczała się z urzędem skarbowym w latach 1999-2000 na zasadach ogólnych, a od 2001 r. w formie zryczałtowanego podatku dochodowego od przychodów ewidencjonowanych. Za rok 1999 wykazała przychód z pozarolniczej działalności gospodarczej w wysokości 103 306,43zł, za rok 2000 w wysokości 23 450,00zł. Za lata 2001, 2005-2007 w składanych zeznaniach rocznych wykazała zerowy przychód z działalności, a za lata 2002-2004 nie złożyła wcale zeznań (dowód – informacja Urzędu Skarbowego w J. z 26.06.2013 r. k 6 akr rentowych).

Do ZUS odwołująca się złożyła, w dniu 08.03.1999 r., deklarację ZUS ZFA i deklarację ZUS ZZA, zgłaszając się do ubezpieczenia zdrowotnego, z informacją o rozpoczęciu działalności gospodarczej od 01.03.1999 r. (dowód – k 4 i 3 akt rentowych). Poza sporem jest, że M. N. nie wskazała innego tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym w tym czasie.

W dniu 14.03.2001 r. M. N. złożyła drugą deklarację zgłoszeniową do ubezpieczeń – tym razem również do ubezpieczeń społecznych i do zdrowotnego, powołując się na rozpoczęcie wykonywania działalności gospodarczej od 28.02.2001 r. (dowód – k 2 i 1 akt rentowych).

W aktach ZUS znajduje się informacja Burmistrza J. z 19.06.2013 r. wskazująca na to, że odwołująca się figurowała w ewidencji działalności gospodarczej jako osoba prowadząca usługi transportowe – towarowy transport drogowy pojazdami uniwersalnymi i wynajem samochodów ciężarowych z kierowcą od 28.02.2001 r. Działalność ta została wykreślona z ewidencji działalności gospodarczej z dniem 30.01.2007 r.

M. N. na rozprawie w dniu 26.06.2014 r. niewiele była w stanie wyjaśnić na temat wspomnianej działalności gospodarczej poza tym, że polegała na pośredniczeniu w wynajmowaniu na cały miesiąc pojazdu stanowiącego własność innej osoby wraz z kierowcą. Działalności ta nie przynosiła spodziewanych efektów więc zaniechała jej. Jej udział sprowadzał się praktycznie do przekazywania dokumentów osobie zawodowo zajmującej się prowadzeniem formalności. Po zakończeniu działalności rozwiązaniu umowy o prowadzenie usług księgowych dokumenty finansowe zostały jej zwrócone przez tę osobę.

Odwołująca się złożyła dokumentację dotyczącą działalności transportowej, prowadzoną przez biuro usług (...) w J..

Z dokumentacji prowadzonej sumiennie i starannie przez tę osobę wynika, że odwołująca się raz w miesiącu, na przestrzeni od 31.03.2001 r. do 30.06.2001 r., wystawiała po jednej fakturze za usługi transportowe w danym miesiącu. Nabywcą usług w marcu i czerwcu była firma (...), a w kwietniu i maju 2001 r. – firma (...).

Deklaracje do ZUS składane było do miesiąca września 2001 r., a deklaracje podatkowe VAT -7 tylko w pięciu miesiącach, od lutego do czerwca 2001 r.

Z przekazów wpłat bankowych zawartych w tej dokumentacji wynika, że ostatnie płatności dokonane były przez odwołującą się w dniu 18.10.2001 r. na rzecz Urzędu Skarbowego. Po tej dacie nie ma dalszych śladów w tych materiałach w poza sporządzonym w dniu 05.04.2002 r. protokołem przekazania dokumentów na okoliczność rozwiązania umowy z G. T..

(dowód – teczka dokumentacji złożona do akt sądowych)

Sąd zważył co następuje.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt. 5 ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. 11 z 2007 r. poz. 74 ze zm.) osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu, a zgodnie z treścią art. 12 pkt. 1 tej ustawy również obowiązkowo ubezpieczeniu

wypadkowemu. Jak wynika z treści art. 13 obowiązek podlegania wspomnianym ubezpieczeniom istnieje od dnia rozpoczęcia działalności do dnia jej zaprzestania.

W niniejszej sprawie jako daty graniczne prowadzenia działalności przez M. N. ZUS przyjął daty wynikające z informacji Naczelnika Urzędu Skarbowego w J. i datę wykreślenia wpisu do ewidencji działalności gospodarczej.

W okolicznościach rozpoznawanej sprawy nie można jednak, dla ustalenia okresu prowadzenia działalności gospodarczej, a zwłaszcza jej zakończenia, opierać się wyłącznie o datę graniczną wyrejestrowania działalności w ewidencji, gdyż nie odpowiada ona rzeczywistości stanowi. Działalność transportowa faktycznie prowadzona była przez M. N. tylko w 2001 r., a potem zaniechała obowiązkowi dokonania wyrejestrowania z ewidencji.

Jest w orzecznictwie sądowym już ugruntowany pogląd, że o istnieniu obowiązku podlegania ubezpieczeniu przez osoby prowadzące działalność gospodarczą decyduje faktyczne prowadzenie czynności, a nie kwestie związane z uzyskiwaniem przychodu czy z formalnym zarejestrowaniem, wyrejestrowaniem czy zgłaszaniem przerw w prowadzeniu działalności.

Są to kwestie mające znaczenie w sferze dowodowej, a nie przesądzają same w sobie o podleganiu ubezpieczeniu. (patrz wyroki SN z 04.01.2008 r. sygn. IUK 202/07, i sygn. IUK208/07, wyrok S.A. w Białymstoku z 24.06.2008 r. III AUa 534/08, wyrok SN z 11.04.2008 r. sygn. IUK 297/07, wyrok SN z 19.03.2007 r. sygn. IIIUK 133/06). Przytoczone orzeczenia wskazują przy tym zgodnie i konsekwentnie na decydujące znaczenie dowodów przedstawionych w konkretnej sprawie dla ustalenia okoliczności faktycznych dotyczących prowadzonej działalności, z uwagi na indywidualne sytuacje mogące mieć miejsce w każdym ocenianym przypadku.

Przedstawione sądowi materiały wskazują, że ostatnią czynnością wykonaną przez M. N. w ramach prowadzenia działalności transportowej było opłacenie podatku w październiku 2001 r. Od listopada 2001 r. nie wykonywała już żadnych czynności, dlatego Sąd przyjął, że odwołująca się nie prowadziła działalności gospodarczej od 01.11.2001 r.

Sąd nie znalazł przy tym podstaw do podważania daty początkowej wskazanej w zaskarżonej decyzji, skoro odwołująca się nie przedstawiła żadnych dowodów pozwalających na kwestionowanie danych przekazanych przez Urząd Skarbowy. Wynika z nich jednoznacznie, że jako podatnik prowadzący działalność gospodarczą na własne nazwisko zgłoszona była od 01.03.1999 r. i wykazywała przychody w latach 1999 oraz 2000.

W tym stanie rzeczy i na podstawie art. 744¹⁴§ 2 k.p.c. Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w sposób określony w wyroku, ponieważ zaskarżona decyzja dotyczyła okresu podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu i przedmiot sporu stanowiła tylko kwestionowana przez M. N. data zakończenia działalności.

Jak wyjaśnił ZUS w piśmie z dnia 21.11.2013 r. wskazanie podstawy wymiaru składek, w poszczególnych miesiącach, nie służyło określeniu zobowiązań składkowych, tylko sporządzeniu dokumentów zgłoszeniowych i rozliczeniowych z urzędem. Celowość takich działań wydaje się jednak wątpliwa.

Zobowiązania składkowe za lata 1999-2001 są przedawnione i jako takie wygasły, co potwierdza stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 29.05.2013 r. w sprawie IIUZ 38/13 (LEX 1380939). Przedawnienie zobowiązań składkowych uwzględniane jest bowiem z urzędu, a po jego upływie następuje wygaśnięcie prawa (art. 59 pkt. 9 Ordynacji podatkowej w związku z art. 31 i 32 ustawy systemowej). Jest to analogiczne do prekluzji w prawie cywilnym, w odróżnieniu od przedawnienia w prawie cywilnym. Inaczej niż w prawie cywilnym przedawnienie zobowiązania składkowego prowadzi do jego wygaśnięcia. W prawie cywilnym po upływie terminu przedawnienia zobowiązanie istnieje nadal, tyle że jako zobowiązanie naturalne i dłużnik, który je wykonał nie może domagać się jego zwrotu.

Przedawnione składki nie będą mogły być wpłacane i zaewidencjonowane na koncie ubezpieczonego nawet gdyby odwołująca się na to zdecydowała. Ustalenie podlegania ubezpieczeniu nie będzie miało żadnego przełożenia na sytuację odwołującej się, nie zmieni jej okresu składkowego.

Zgadając się ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, iż wydawanie decyzji o podleganiu ubezpieczenia w sytuacji gdy zobowiązanie po upływie 10 lat od wymagalności ostatniej składki wygasło jest bezprzedmiotowe, zauważyć jednak należy, że sąd I instancji nie ma instrumentu pozwalającego na wyeliminowanie z obrotu prawnego decyzji organu rentowego, a sugestie wobec ZUS w tym kierunku nie powiodły się.